

De boekenkastdokter

In het leven ligt idealiter gesproken onze focus op zinnige zaken. Toch zijn onzinnige zaken vaak veel interessanter. Al is het alleen maar vanwege de vraag waarom je je hier ondanks het maatschappelijke besef van de onzinnigheid toch mee bezig kunt houden en een ander niet. Ik zal u vertellen over mijn onzinnige bezigheid. Gelezen bladzijden per schrijver tellen. Daarbij wil ik u vertellen over de baan die ik eigenlijk ambieer. Nee, dat is niet hogeschooldocent economie. Het is *boekenkastdokter*.

Gedurende een dag kun je allerlei nieuwe beroepen bedenken. Vooral bij het zien van roltrappen op treinstations komt steevast een beroep bij mij op. Dat is het beroep van de *roltrapmanager*. Het beroep van roltrapmanager bestaat eruit dat hij op perrons staat en zo gauw er een trein leegstroomt moet hij de mensen aansporen om de roltrap lopend af te dalen. Dit om te zorgen dat er geen opstopping ontstaat bij het begin van de roltrap. Deze opstopping leidt immers tot irritatie, want onnodig fysiek contact tussen mensen en vertraging van het bereiken van het eindpunt van de roltrap...

Natuurlijk is er geen onderneming of politieke groepering die zich zal inzetten voor het realiseren van dit idee. Maar wat als ik zeg dat juist de congestie bij het begin van de roltrap tot ideale mogelijkheden voor zakkenrollers leidt? Of als juist de congestie aansluit bij terroristische kansen? Dit laatste zal ik niet verder uitwerken, maar u kunt zich een voorstelling maken. Kortom de roltrapmanager zou in deze een uitkomst bieden. Ik stel mij niet kandidaat, maar toch denk ik dat het beroep roltrapmanager het goed zal doen op verjaardagspartijtjes. Wie denkt u dat er meer status heeft: de leraar economie of de roltrapmanager? De roltrapmanager kan een duidelijke missie verwoorden en zijn resultaten, in termen van het snel leeglopen van het perron, zijn goed meetbaar en individueel aanwijsbaar. Hetgeen voor veel beleidsmakers al een doel op zich is (en daarmee hun zingeving vormt).

Vanuit dit vraagstuk komen we bij het door mij gewilde beroep: *boekenkast-*

dokter. Toen ik kinderloos en ongehuwd was, leek me dit beroep een fantastische tijdbesteding. De boekenkastdokter is iemand die van dorp naar dorp loopt en die zich in het dorp laat uitnodigen om tegen vergoeding van een slaapplek en een maaltijd de boekenkast te analyseren. De boekenkastdokter kijkt en constateert. Ik zie deze en deze titels staan, u bent daarmee een zus-en-zo-lezer en daarmee kan ik u vertellen dat... Voor de literaire kenners onder ons (en daarmee mijn potentiële gastheren of -vrouwen): dit riekt enigszins naar de hoofdpersoon van Gogols' *Dode Zielen*. Maar goed: ik zou dus de analyse maken. *'Meneer, mevrouw, u mist dit. U heeft een teveel van dat en daarmee is er een onevenwichtigheid in uw kast (en in uw psyche)*

Marc den Elzen

ontstaan.' Of: 'Meneer, mevrouw, ik tref hier een Toergenjev aan, een Max Frisch en Mrs. Daloway van Viginia Woolf; dit alles maakt u tot iemand met een rijke smaak – laten wij ons aan de wijn laven en hierover van gedachten wisselen, want ik zie toch ook enkele omissies... En wellicht kent u een zwaarte die u toch ook op een andere wijze van u af wilt zetten.

Proost!' (Of: 'prachtige boeken, maar dit duidt op intense zielenpijn'.

Of: 'deze werken moeten leiden tot een vertekend maatschappijbeeld en wellicht cynisme'.)

Helaas is onze maatschappij niet ingericht op boekenkast-dokters. Heel ons onderwijs trouwens ook niet. Dat ik dit als zelfkend boekenkast-dokter een ernstig tekort vind, spreekt voor zich.

Om mijn verlangen tot analyse toch te stillen, doe ik van alles met mijn eigen boekenkast. Ik ben enerzijds in de ban van het boek van Peter Boxall '1001 boeken die je gelezen moet hebben voordat je sterft' en ik voer telacties uit. De 1001 boeken voor het sterven is een fenomeen op zich. Ik heb mij vorig jaar februari als doel gesteld om voor de zomervakantie van 2011 tweehonderd boeken van de beoogde 1001 gelezen te hebben. Toen ik startte stond ik op 134 – maar het project lijkt met de zomer in zicht te lukken. Het tellen van gelezen bladzijden is iets anders. Ik heb me de vraag gesteld: welke schrijvers komen in mijn kast over de 2500 gelezen bladzijden. Boeiende vraag – want wat zegt het als schrijvers dit bereiken?

Gogol komt niet aan dit aantal (die stak de boel namelijk in de fik). En is er niet een Chinese wijsheid die rept over het feit dat elk mens één boek in zich heeft (en dus eigenlijk niet meer dan dit ene boek kan schrijven)? Daarnaast komt natuurlijk de vraag: hebben die schrijvers zich ooit dat doel gesteld (Ik wil meer geschreven hebben dan...)?

Maar nu komt het interessante punt rondom het aantal. De strijd ging bij mij namelijk tussen Alberto Moravia, Murikami, Thomas Mann, Harry Mulisch, Graham Greene, Aron

Wie denkt u dat er meer status heeft: de leraar economie of de roltrapmanager?

Grunberg, Knut Hamsun, Hermann Hesse en W.F. Hermans. De mannen van boven de 2500. Wat is dus het verbazingwekkende: de beginletter van hun naam! G, H en M! Hoewel ik me terdege bewust ben van de onzinnigheid van dit alles, is dit voor mij als boekenkastdokter een groot raadsel. Mann, Mulisch, Murikami en Moravia... Greene, Grunberg, Hamsun, Hesse, Hermans... (En A.F.T van der Heijden staat in het kader van de tweehonderd voor de 1001 op het programma...). Hoe kan dit?

Dit zijn dus de onzinnige vragen die voor mij in dit leven zo interessant zijn. Ik maak onderdeel uit van een gezond gezin – zowel mijn dochter

van tien maanden als mijn vrouw houden zich niet met genoemde kwestie bezig; maar ik wel. Ben ik als leraar nog houdbaar als ik in mijn klas het voorgaande bespreek (inclusief het dilemma dat Gogol vanwege zijn boekverbranding niet aan de opsomming Greene, Grunberg, Hamsun, Hesse, Hermans voorafgaat...).

Een mens kan zich interessante vragen stellen. Ik durf te beweren dat de mens zich door zijn onzinnige, geheimzinnige vragen kenmerkt. Daarbij werd ik tijdens het schrijven van het bovenstaande geconfronteerd met iets anders. Mijn zes maanden terug bij de Gamma gekochte spade brak. Vijf jaar garantie – maar helaas de bon ontbrak (vermoedelijk omdat ik dacht: vijf jaar garantie, nou dan gaat hij in ieder geval vijf jaar mee, anders zouden ze zoiets niet afgeven). Tegelijkertijd kwam ik hierdoor tot een nieuw beroep, of beter: en nieuwe website. Deze luidt: www.ikzoeekenkassabon.nl.

Op deze site zouden consumenten hun gescande kassabonnen moeten uploaden. Ik had dan kunnen intypen bij de zoekterm: *spade*. Bij winkel:

Gamma. En dan zou een door iemand anders gedownload bon in beeld verschijnen. Ben je zelf over de garantietermijn heen, dan vind je dus de genoemde bon.

De maatschappij in ogenschouw nemend: welk beroep verwacht u hier in Nederland eerder tegen te komen? Dat van roltrapmanager, dat van boekenkastdokter of dat van beheerder van de site www.ikzoeekenkassabon.nl? En wat zouden uw studenten het liefst horen dat u was? Boekenkastdokter, manager van een roltrapmanagerbedrijf, of beheerder van genoemde site...?

Afijn, rest de vraag of ik als leraar het onzinnige weer zinnig heb willen maken en daarmee aan beroepsdeformatie leid.

Marc den Elzen

Reacties? → marcdenelzen@gmail.com